

Tassu

suurpetohavaintojärjestelmä

- käyttöohje

Sisällysluettelo

1	YLEISTÄ	3
2	REKISTERÖITYMINEN	3
3	KIRJAUTUMINEN	4
4	UNOHTUIKO SALASANASI?	4
5	ALOITUSSIVU	6
6	LISÄÄ HAVAINTO	7
7	HAE HAVAINTOJA	11
8	HAKUTULOKSET	13
9	OMAT HAVAINTOTIEDOT JA TIETOJEN MUUTTAMINEN	15
10	OHJEET	16
11	OTA EDUSTUS	16
12	SALASANAN VAIHTAMINEN	16

1 YLEISTÄ

Tassu on suurpetohavaintojen ilmoittamiseen tarkoitettu internet-pohjainen ohjelma. Voit käyttää ohjelmaa useilla eri internet-selaimilla.

Tassun löydät internet-osoitteesta <http://tassu.luke.fi>

Havaintoja järjestelmään voivat kirjata riistanhoitoyhdistyksien nimeämät suurpetoyhdyshenkilöt.

Luke tarjoaa käytön tukipalvelua virka-aikana klo 8:00–16:00 sähköpostilla osoitteessa tassu@luke.fi. Tarvittaessa autamme myös puhelimitse.

Lisätietoa aiheesta löydät Luken internet-sivuilta osoitteesta <http://riistahavainnot.fi/suurpedot/suurpetotutkimus/suurpetohavaintojarjestelma>

2 REKISTERÖITYMINEN

Petoyhdyshenkilöt

Petoyhdyshenkilöt käyttävät Tassu-järjestelmää Oma riista -tunnusten avulla. Oma riista -tunnuksen voi luoda osoitteessa <https://oma.riista.fi>.

Suurpetoyhdyshenkilön oikeudet saa käymällä Suomen riistakeskuksen järjestämän suurpetoyhdyshenkilöiden koulutuksen. Koulutuksen jälkeen riistanhoitoyhdistyksen hallitus esittää alueelle uusia petoyhdyshenkilöitä, jotka Suomen riistakeskus hyväksyy tai hylkää. Hyväksynnän jälkeen riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaaja kirjaa henkilön Oma riista -palveluun ja merkitsee hänelle petoyhdyshenkilön tehtävän. Suomen riistakeskus voi evätä henkilön pääsyn tehtävään tai poistaa henkilön tehtävän järjestelmästä, mikäli väärinkäytöksiä ilmenee.

Mahdollisissa kirjautumisiin liittyvissä ongelmatilanteissa ota yhteys Oma riista -neuvontaan oma@riista.fi tai puh. 029 431 2111 arkisin klo 12-16

Muu viranomaiskäyttö ja paliskunnat

Muun viranomaisen ja paliskuntien käyttöoikeudet haetaan Tassu-järjestelmän rekisteröitymispalvelusta <https://tunnus.luke.fi/tassu/>. Nämä oikeudet hyväksyy Luonnonvarakeskus.

Luonnonvarakeskus -
Käyttäjätunnusten haku

FI | SV

Käyttäjätunnuksen haku järjestelmään Tassu

Petoyhdyshenkilöt käyttävät Tassu-järjestelmää Oma riista -tunnusten avulla. Oma riista -tunnuksen voi käydä luomassa osoitteessa <https://oma.riista.fi>. Muun viranomaisen ja paliskuntien käyttöoikeudet haetaan alla olevalla lomakkeella.

Etunimi

Sukunimi

Sähköpostiosoite

Puhelinnumero

Rooli

☒ Viranomainen
☐ Paliskunta
☐ Muu, mikä:

Voimassaoloaika

Toistaiseksi voimassa

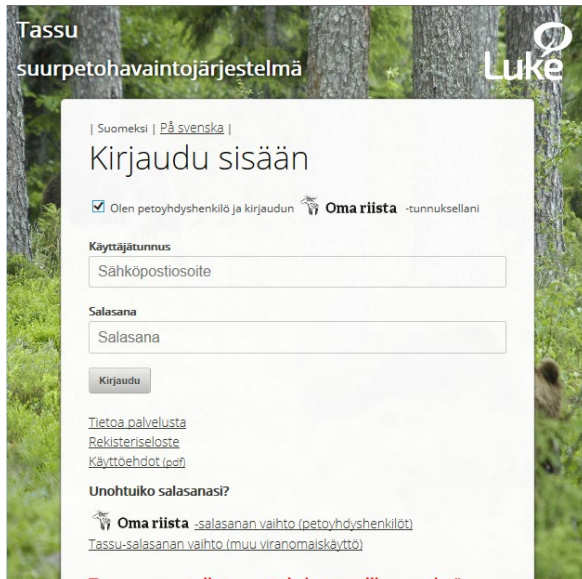
Lähetä hakemus

Saat sähköpostiisi vastauksen, onko hakemuksesi hyväksytty sekä ohjeet jatkotoimenpiteistä.

3 KIRJAUTUMINEN

Tassuun kirjaudutaan osoitteessa:

1. <http://tassu.luke.fi>
2. Kirjaudu Tassuun **Oma riista-tunnuksella** ja **-salasanalla** tai antamalla sähköpostiosoitteesi sekä salasanasi (katso kohta 2) ja napsauta hiirellä **Kirjaudu**-painiketta

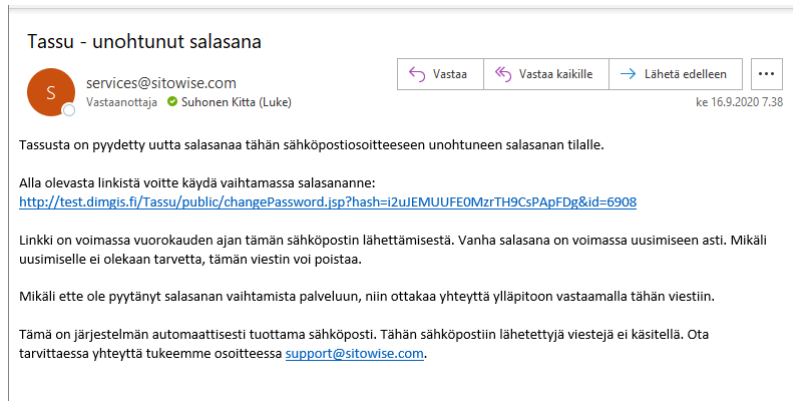

4 UNOHTUIKO SALASANASI?

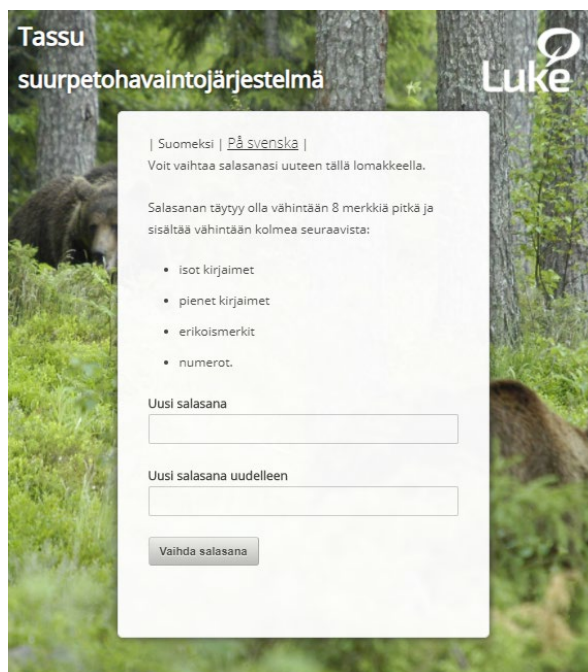
Jos olet unohtanut salasanasi, voit tilata uuden salasanan vaihdon suoraan omaan sähköpostiisi.

1. Valitse kirjautumisruudun alalaidasta linkki
 - **Oma riista** –salasanan vaihto (petoyhdyshenkilöt)
 - Tassu-salasanan vaihto (muu viranomaiskäyttö)
2. Kirjoita kenttään **sähköpostiosoitteesi** ja napsauta hiirellä **Lähetä palautuslinkki / Pyydä uusi salasana**

- Saat sähköpostiisi viestin, jossa on linkki salasanan vaihtamista varten. Linkki on voimassa vuorokauden ajan sähköpostin lähettämisestä. Napsauta hiirellä linkkiä.

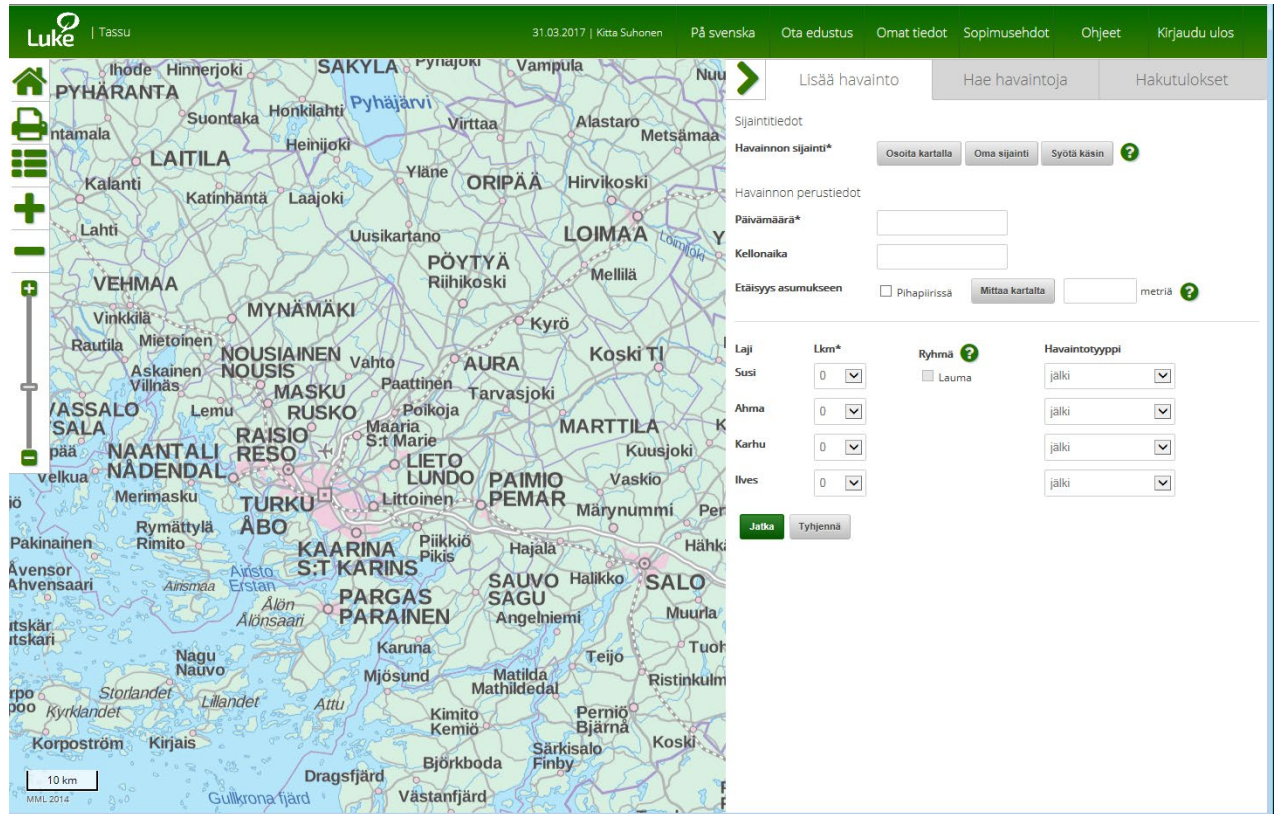

- Kirjoita uusi salasana kahteen kertaan uusi salasana -kenttiin. Huomaathan salasana vaatimukset!

5 ALOITUSSIVU

Kirjaututtuasi Tassuun, näet aloitussivulla vasemmalla kartan ja oikealle lomakkeen, josta voit lisätä havaintoja. Petoyhdyshenkilöillä kartta tarkentuu oman riistanhoitoyhdistyksen alueelle.

The screenshot shows the Tassu web application interface. On the left is a map of Finland with various regions labeled. On the right is a form for reporting sightings. The form includes fields for location (Havainnon sijainti*), date (Päivämäärä*), time (Kellonaika), and distance from home (Etäisyys asumukseen). There are also dropdown menus for species (Laji), sex (Susi), age (Ahma), and weight (Karku). A 'Jatka' button is at the bottom of the form.

KUVAKKEET (kokoa suurennettu, jotta toimivat helposti myös tablettitietokoneilla ja puhelimilla)

Kartta koko sivulle

- Lomake piilotetaan ja ikkunassa näykyv vain kartta
- Paluu takaisin samalla näppäimellä

Aloitussivu

- Palataan takaisin aloitussivulle. Ohjelma kysyy "Haluatko ladata sivun uudelleen?"

Tulosta

Selitteet

- havaintojen värien selitteet (susi, ahma, karhu, ilves)
- kannanhoitoalueiden, riistakeskusalueiden ja riistanhoitoyhdistysten rajojen värit

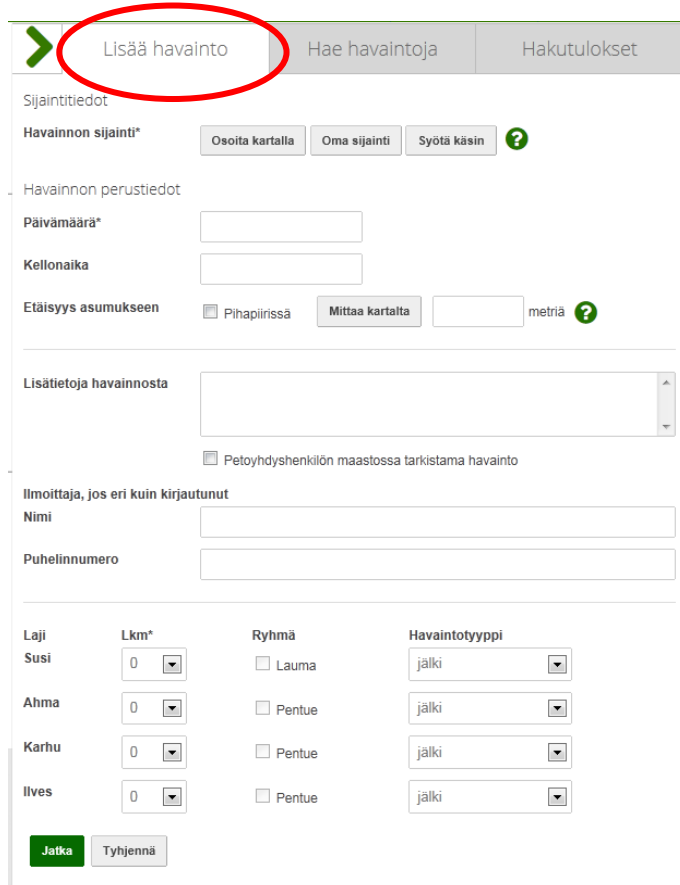

Zoomaus

- plus-painikkeella kartan lähentäminen
- miinus-painikkeella kartan loitontaminen
- zoomauksen voi tehdä myös painikkeen alapuolella olevalla zoomausspalkilla
- hiiren rulla-painikkeella voit zoomata karttaa

6 LISÄÄ HAVAINTO

Aloitussivulla on lomake, jolla pääset lisäämään suurpetohavaintoja. Lomakkeen ensimmäisenä välilehtenä on **Lisää havainto**.

HUOM! Tähdellä merkityt kentät ovat pakollisia

Havainnon sijainti*: Havainnon sijainnin voi ilmoittaa kolmella eri tavalla. Valitse sinulle sopiva vaihtoehto.

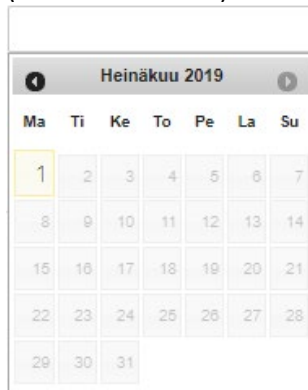
- **Osoita kartalla:** Paina painiketta ja osoita havainnon sijainti kartalta.
- **Oma sijainti:** Paina painiketta, jolloin oma sijaintisi paikannetaan kartalle, jos laitteesi tukee tätä ominaisuutta.
- **Syötä käsin:** Paina painiketta, jolloin sinulle aukeaa lomake koordinaattien syöttämistä varten. Valitse koordinaattijärjestelmä, syötä koordinaatit ja paina **Näytä**-painiketta

Koordinaatit

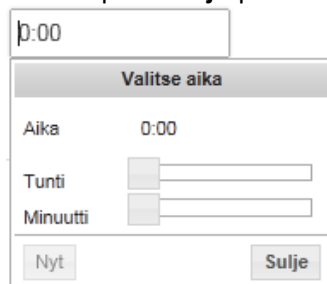
 Ohjeita ja lisätietoa

Havainnon perustiedot

- **Päivämäärä*:** Napsauta päivämäärä-kenttää ja valitse avautuvasta kalenterista havaintopäivä. Voit syöttää päivämäärän myös näppäimistöltä kirjoittamalla muodossa pp.kk.vvvv (esim. 01.07.2019)

- **Kellonaika: (Tarkoittaa havainnon tekoaikaa maastossa)**
Kirjoita kellonaika tai valitse aika tunti- ja minuutti-liukupalkeista. Kuluvaan kellonajan saat suoraan **Nyt**-painikkeella. Kellonaika kirjoitetaan näppäimistöltä muodossa t:mm (esim. 8:20). Paina lopuksi **Sulje**-painiketta.

- **Etäisyys asumukseen:**

☐ **Pihapiirissä** Mikäli havainto on pihapiirissä (alle 100 m vakituudesta asumuksesta), ohjelma laittaa automaattisesti rastin **Pihapiirissä**-ruutuun.

- **Laji, lkm, ryhmä ja havaintotyyppi** *: Ilmoita havaitut lajitiedot ja havaintotyyppi.

Laji	Lkm*	Ryhmä ?	Havaintotyyppi
Susi	0 ▼	☐ Lauma	jälki ▼
Ahma	0 ▼		jälki ▼
Karhu	0 ▼		jälki ▼
Ilves	0 ▼		jälki ▼

- **Ilves, karhu ja ahma**: Jos havainnoissa on vähintään yksi aikuinen ja yksi pentu, havainto tunnistetaan automaattisesti pentueeksi ohjelman toimesta.
- **Susi**: Susipari koostuu kahdesta yksilöstä ja lauma vähintään kolmesta yksilöstä

Jatka-painikkeella, pääset syöttämään lisätietoa havainnoista.

Havainnon lisätiedot:

Ilmoita tarkemmat yksilötiedot tehdyistä havainnoista

- **Pihapiirissä olevan uhkan aste***: Susien jälki- ja näköhavainnoissa, jotka tehdään vakinaisen asumuksen pihapiirissä, ilmoitetaan lisäksi havainnon uhkan aste.

Susihavaintojen uhkan asteet

1. EI VÄLITÖNTÄ VAARAA
2. HUOLTA AIHEUTTAVA: Susi tai suden jäljet havaitaan alle 100 metrin etäisyydellä asuin- tai tuotantorakennuksesta, kuitenkin piha-alueen ulkopuolella tai tiellä.
3. MAHDOLLISTA UHKAA AIHEUTTAVA: Suden jäljet havaitaan asutun rakennuksen tai tuotantorakennuksen piha-alueella. Samoin, jos susi havaitaan pihassa ja se poistuu paikalta välittömästi ihmisen havaittuaan. Piha-alueella tarkoitetaan asuin- tai tuotantorakennusten muodostamaa hoidettua aluetta.
4. UHKAA TAI VAARAA AIHEUTTAVA: Näköhavainto, suden havaitaan liikkuvan rakennetussa ympäristössä tai ihmisten asuinalueilla satunnaista havaintoa ja välitöntä paikalta poistumista pidempään.
5. VAKAVAA VAARAA AIHEUTTAVA: Näköhavainto, susi lähestyy ihmistä tai ei muussa kohtaamistilanteessa poistu paikalta (jää kiertelemään tai seuraamaan taikka käyttäytyy uhkaavasti). Samoin tilanteet, joissa susi on jo aiheuttanut tai yrittänyt aiheuttaa henkilövahingon tai on käynyt tai yrittänyt käydä ihmisen ulkoiluttaman kytketyn koiran tai muun kotieläimen kimppuun.

Havaintotyyppin tiedot

Laji	Ikäryhmä	Havaintotyyppi	Tassun mitat	Kulkusuunta
1. Ilves	aikuinen ▼	jälki ▼	lev. ▼ pit. ▼	▼
2. Ilves	aikuinen ▼	jälki ▼	lev. ▼ pit. ▼	▼

- Ilmoita ikäryhmä, havaintotyyppi, tassun mitat ja kulkusuunta.
- **Susi:** Ilmoita susihavaintojen yhteydessä, mikäli löytyy merkkejä naarassuden kiimatiputtelusta

☐ Merkkejä naarassuden kiimatiputtelusta

- **Lisätietoja havainnoista:** Huomaa, että lisätietoja kenttään ei saa kirjata henkilötietoja. Mikäli havainto on petoyhdyshenkilön maastossa tarkistama havainto, niin laita rasti ruutuun.

☐ Petoyhdyshenkilön maastossa tarkistama havainto

- **Ilmoittaja, jos eri kuin kirjautunut:** Kirjoita ilmoittajan nimi ja puhelinnumerotiedot

Tallenna lopuksi tiedot sivun alareunassa olevalla **Tallenna havainto**-painikkeella.

- **Haluatko tallentaa syöttämäsi havainnon?**

Tarkista syöttämäsi tietojen oikeellisuus ja tallenna havainto **Kyllä**-painikkeella.

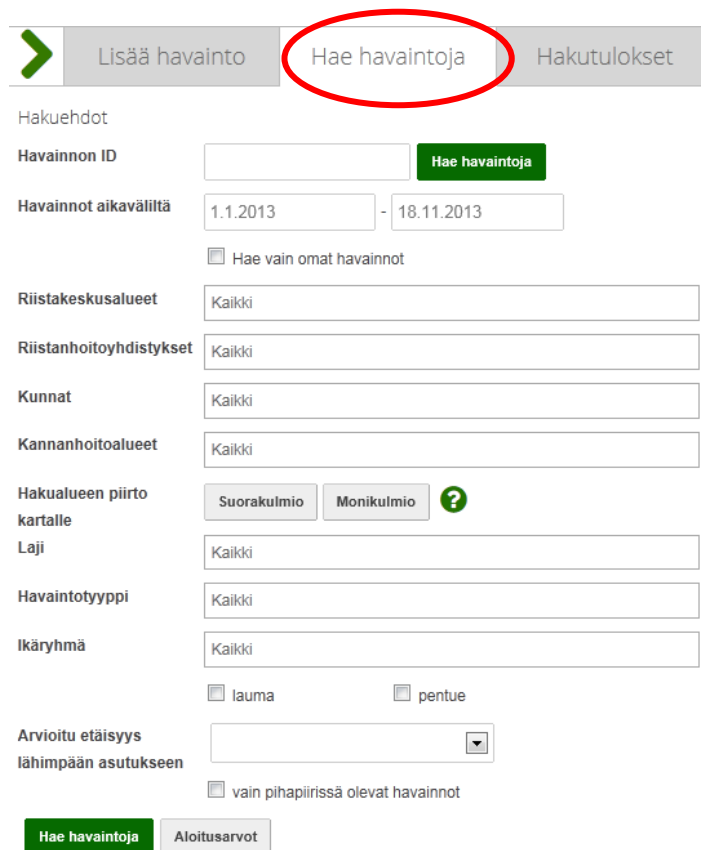
Haluatko tallentaa syöttämäsi havainnon?

Havainnon sijainti*	243102.67479312 6709904.7023914
Päivämäärä*	17.11.2013 8:30
Etäisyys asumukseen	81 metriä
Pihapiirissä	Kyllä
Lisätietoja havainnosta	
Petoyhdyshenkilön maastossa tarkistama havainto	Kyllä
Nimi	Kitta Suhonen
Puhelinnumero	0295 327 251
Yksilöt	
Ilves aikuinen näkö	
Ilves aikuinen näkö	

Peruuta
Kyllä

7 HAE HAVAINTOJA

Lomakkeen toisena välilehtenä on **Hae havainto**. Hakuja voidaan tehdä ajan, paikan ja havaintotietojen perusteella. Kaikki hakuehdot eivät ole aina samaan aikaan käytettävissä ristiriitatilanteiden välttämiseksi.

Hakuehdot

- **Havainnon ID:** Kirjoita havainnon ID – numero ja paina **Hae havaintoja** -painiketta.
 - **Havainnot aikaväliltä:** Hakee annetulta aikaväliltä havaintoja
 - **Hae vain omat havainnot:** Hakee vain syöttämäsi havainnot
 - **Riistakeskusalueet:** Voit valita yhden/useita alueita
 - **Riistanhoitoyhdistykset:** Voit valita yhden/useita yhdistyksiä
 - **Kunnat:** Voit valita yhden/useita kuntia
 - **Kannanhoitoalueet:** Voit valita yhden/useita hoitoalueita
- } voit hakea näillä molemmilla hakuehdoilla yhdessä tai erikseen

- **Hakualueen piirto:**

Suorakulmio

Laatikkorajaus: Paina painiketta ja vedä kartalle suorakaide hiiren vasenta painiketta alhaalla pidettynä.

Monikulmio

Aluerajaus: Paina painiketta ja piirrä kartalla vapaamuotoinen alue osoittamalla kartalle useita pisteitä. Tuplaklikkaus lopettaa piirron.

- **Laji:** Voit valita yhden/useita lajeja
- **Havaintotyyppi:** Voit valita yhden/useita havaintotyypppejä
- **Ikäryhmä:** Voit valita yhden/useita ikäryhmiä sekä rasti ruutuun –valinnalla lauman ja/tai pentueen
- **Arvioitu etäisyys lähimpään asutukseen:** Voit valita etäisyyden alasvetovalikosta sekä rasti ruutuun –valinnalla vain pihapiirissä olevat havainnot

Hae havaintoja

Aloitussarvot

- **Hae havaintoja:** Painike suorittaa haun antamasi hakuehtojen mukaisesti
- **Aloitussarvot:** Painike tyhjentää kaikki hakukentät ja voit antaa uudet hakuehdot.

8 HAKUTULOKSET

Aloitussivun lomakkeen kolmantena välilehtenä on **Hakutulokset**. Välilehdellä näet haettujen havaintojen hakutulokset.

1. Napsauta hiirellä haluamaasi **hakutuloksen riviä**. Hakutuloksen sijainti ja havaintokortti näkyvät kartalla.

The screenshot shows the TASSU application interface. At the top, there's a navigation bar with 'TASSU', '21.11.2013 | RKT Petöydyshenkilö', 'På svenska', 'Omat tiedot', 'Ohjeet', and 'Kirjaudu ulos'. Below the navigation bar, there's a search bar with 'Lisää havainto', 'Hae havaintoja', and 'Hakutulokset'. The main area is divided into a map on the left and a table of search results on the right. The table has columns for ID, Date, Status, Group, Type, and Location. The first result is highlighted with a red box labeled '1.'. A popup window for 'Havainto 138347' is open, showing details like '2013-05-04', 'POHJANMAA', 'ALAVUDEN-TOYSAN RHY', and 'Yksilöt'. A red box labeled '2.' highlights the 'Havainnon tarkemmat tiedot' link in the popup.

2. Napsauta hiirellä **Havainnon tarkemmat tiedot**, jolloin saat näkyviin havainnosta syötetyt tiedot

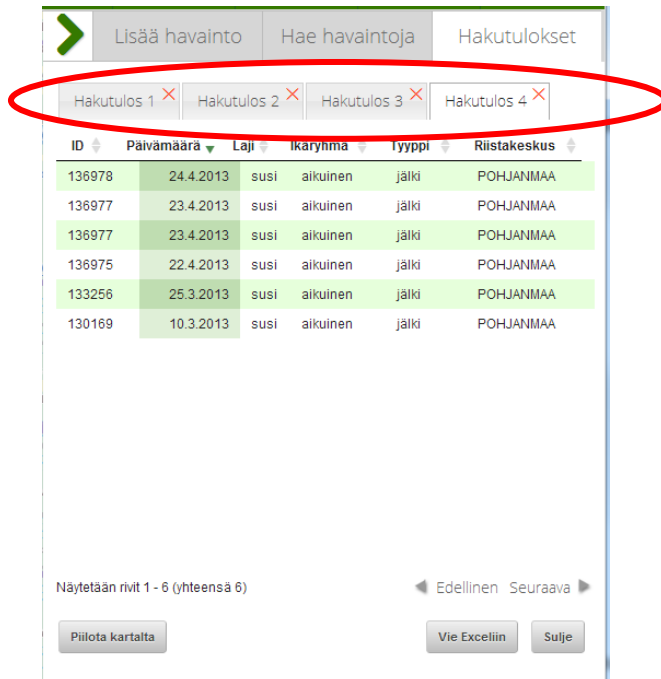
The screenshot shows the 'Havainto 142XXX' form. It has several sections: 'Sijaintitiedot' with a map and location input, 'Havainnon perustiedot' with fields for 'Päivämäärä*' (17.02.2017), 'Kellonaika' (21:00), and 'Etäisyys asumukseen' (48 metriä). Below these are 'Havainnon lisätiedot' with dropdowns for 'Laji' (ilves), 'Ikäryhmä' (aikuihin), 'Ryhmä' (Pentue), 'Havaintotyyppi' (näkö), 'Tassun mitat' (lev., pit.), and a text area for 'Lisätietoja havainnosta'. At the bottom right, there's a red box around the 'Sulje' button.

3. **Sulje**-painikkeella pääset poistumaan lomakkeesta ja palaamaan takaisin hakutuloksiin.

Huom! Voit napsauttaa hiirellä mitä tahansa kartan sijaintipistettä ja saat näkyviin havainnosta tarkemmat tiedot.

Useita hakutuloksia

Ohjelma voi näyttää hakutuloksia enintään 4 kappaletta rinnakkain. Valitse hiirellä napsauttamalla tarkasteltava hakutulos (Hakutulos 1, Hakutulos 2, tms.).

ID	Päivämäärä	Laji	Ikäryhmä	Tyyppi	Riistakeskus
136978	24.4.2013	susi	aikuinen	jälki	POHJANMAA
136977	23.4.2013	susi	aikuinen	jälki	POHJANMAA
136977	23.4.2013	susi	aikuinen	jälki	POHJANMAA
136975	22.4.2013	susi	aikuinen	jälki	POHJANMAA
133256	25.3.2013	susi	aikuinen	jälki	POHJANMAA
130169	10.3.2013	susi	aikuinen	jälki	POHJANMAA

- **Näytä kartalla:** Saat näkyviin yhden/usean havaintoalueen kartalla. (Piilota kartalta)
- **Vie Exceliin:** Voit viedä hakutuloksen Exceliin ja tarvittaessa muokata taulukkoa.
- **Sulje:** Voit sulkea aktiivisen hakutuloksen

Huom! Jos yrität hakea enemmän kuin 4 hakutulosta, saat alla olevan virheilmoituksen. Sulje silloin ”ylimääräiset” hakutulokset ja hae havaintoja uudelleen.

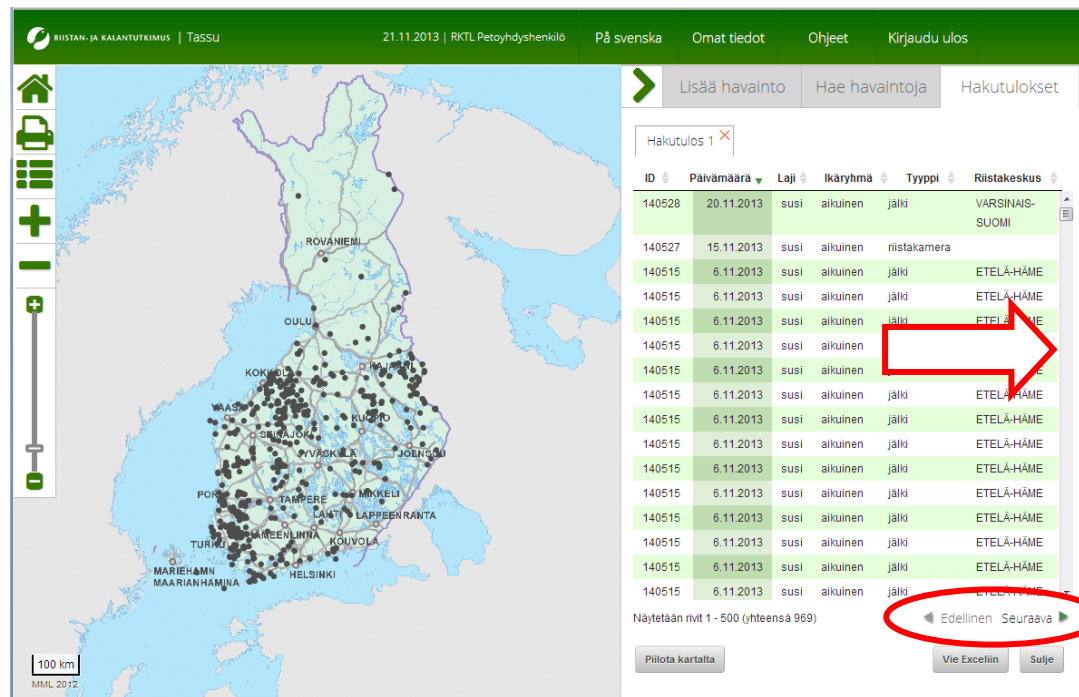
Sallittu hakutuloksien määrä on 4, sulje hakutuloksia jatkaaksesi

Isot hakutulokset, kuten koko Suomi

Isot hakutulokset, jotka sisältävät useita havaintoja, eivät useinkaan mahdu näkymään yhtä aikaa taulukossa, vaikka ne kaikki näkyvät kaikki kartalla. Hakutuloksen lopussa näkyy kuinka paljon havaintoja on haussa esim. **Näytetään rivit 1-500 (yhteensä 969)**, mikä tarkoittaa, että taulukossa näkyy havainnot 1-500 ja kartalla kaikki 969.

Voit selata havaintoja

- **Vierityspalkilla** hakutulosten oikeassa laidassa
- **Edellinen / Seuraava** -painikkeilla

The screenshot shows the Tassu web application interface. On the left is a map of Finland with numerous black dots representing observation points. On the right is a table of search results. The table has columns: ID, Päivämäärä, Laji, Ikäryhmä, Tyyppi, and Riistakeskus. The first row shows ID 140528, date 20.11.2013, species susi, age group aikuinen, type jälki, and region VARSINAIS-SUOMI. Below the table, there are navigation buttons: 'Edellinen' and 'Seuraava', which are circled in red. A red arrow also points to the table rows.

9 OMAT HAVAINTOTIEDOT JA TIETOJEN MUUTTAMINEN

Voit muuttaa tai poistaa tekemäsi havainnon kaksi (2) viikkoa havainnon ilmoittamisen jälkeen. Tämän jälkeen muuttamis- tai poistopyyntö tehdään Tassun pääkäyttäjälle osoitteeseen tassu@luke.fi. Luonnonvarakeskus ei poista tallennettua havaintoa ilman kirjallista pyyntöä.

1. Hae tekemäsi havainnot antamalla haluamasi hakuehdot
 - **Havainnot aikaväliltä:** anna alku- ja loppupäivämäärä
 - **Hae vain omat havainnot:** laita rasti ruutuun

Hae havaintoja

2. Valitse hakutuloksista tarkasteltava/muutettava havainto
3. Valitse havaintokortista linkki **Havainnon tarkemmat tiedot**
4. Valitse avautuvasta havaintolomakkeen alalaidasta

Muokkaa havaintoa

5. Tee haluamasi muutokset ja valitse **Päivitä havainto**. Voit tarvittaessa poistaa väärän havainnon.

Päivitä havainto

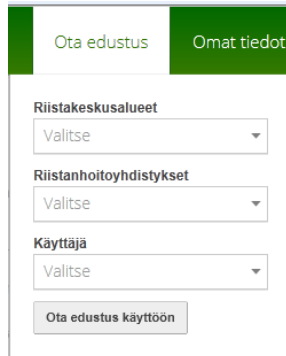
Poista havainto

10 OHJEET

Ohjeet-painikkeesta löydät tarkempia ohjeita Tassusta.

11 OTA EDUSTUS

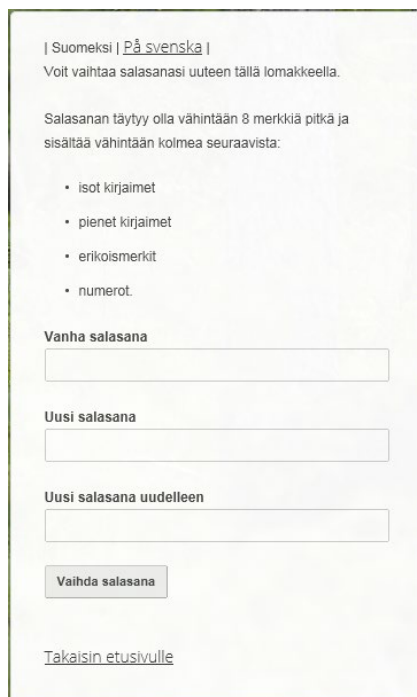
Mikäli sinulla on oikeus, niin voit ilmoittaa tunnuksillasi toisen käyttäjän puolesta suurpetohavaintoja. Valitse ikkunan ylälaidasta painike **Ota edustus**. Täytä pyydetyt tiedot ja vahvista painikkeella **Ota edustus käyttöön**.

12 SALASANAN VAIHTAMINEN

Järjestelmä pyytää vaihtamaan salasanan 3 kuukauden välein. Salasanan voit vaihtaa myös itse koska tahansa. Kun olet kirjautunut järjestelmään, valitse ikkunan ylälaidasta painike **Omat tiedot**.

Kirjoita ensin **vanha salasanas** ja sen jälkeen **uusi salasana kahteen kertaan** uusi salasana -kenttiin. Huomaathan salasana vaatimukset. Lopuksi paina **Vaihda salasana** -painiketta.

Takaisin Tassuun pääset palaamaan **Takaisin etusivulle** -linkistä.